

DOMOV

3 C. Ljudska knjižnica
Poljanška c. 2 dr. gimn.
Ljubljana.

Oglaš:

Na 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev,
vredni 1*20 K, poslano, posmrtnice in reklame 3 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K,
oseletno 36 K.

Demokrati in kmeti stan

Demokratska stranka je največja stranka Jugoslavije. In med njenimi volilci je ogromna večina kmeškega stanu. Demokratska stranka je torej največja kmečka stranka. Poklonil ji je zaupanje predvsem seljak iz Šumadije, zibelke Jugoslavije, izvolil jo je tudi kmet macedonski. Cisto kmečki so okraji, ki tvorijo moč naše stranke na Hrvaškem. Volilci bratov Pribičevićev so seljaki brez rodovitnih ravnic, ki izvablajo zemlji plodove z enakim trudom kakor naš Krašovec. Premožnejši kmeti okraji na Hrvaškem so radičevski, siromašnejši zaupajo demokratom.

Ako prideš v demokratski klub v Beograd, najdeš med poslanci veliko število kmetov v narodni noši, ki skupno z doktorji in profesorji delajo za ljudstvo. Kmetje nosijo z vseh strani informacije skupaj, kaj želi narod, doktorji pa izpeljujejo. Zato pa demokratska stranka v Srbiji pridobiva, ker je vodila ves boj proti izvoznim, ona je razbila izvozni monopol, ki ga je radikalska stranka hotela dati tkzv. «Središnji zadrugi». Ona je v interesu kmeta likvidirala izvozne carine.

V naši ožji domovini ima laž rodovitno polje. Najprej so klerikalci, za njimi pa vsi oni, ki kmetu danes ponujajo kamenje fraz mesto kruha stvarne pomoči, zagnali glas, da so demokrati nekakšna «antikmečka stranka». Zlasti ko je JDS pred volitvami v konstituantno, da bije klerikalizem in osigura čim več slovenskih glasov za ustavo, prostovoljno pustila znaten del terena na deželi takozvani «Samostojni kmetijski stranki», so vsi nasprotniki raznesli mnenje, da imata «monopol na kmeta» SLS in SKS. Razvoj v Srbiji pa kaže, da je srpski kmet uvidel, da ga Demokratska stranka bolj brani kakor nova stanovska «zemljoradnička» stranka. Zato je misel na veliko prekodržno kmečko stranko danes že mrtva.

Naša duhovščina

Duhovski stan si je od nekaj skušal priboriti med stanovi prvo mesto. Pri drugih verah ne toliko kakor pri katoliški. Katoliški svetovni nazor, v svojem bistvu nedemokratičen, se bori za tako organizacijo človeštva, v kateri bode hierarhija (t. j. duhovščina nameščena po strogih pravilih podrejenosti navzgor do ene glave v laškem glavnem gradu) zavzemala mesto duševnega in, če gre, tudi gospodarskega vodje. Katoliška cerkev je prisilila zategadelj svoje služabnike, da so osnovali klerikalno stranko, ki je ista v Ljubljani, kakor v Rimu, na Španskem in v Južni Ameriki. Pod raznimi plašči zakrita ona ni nič drugega nego izraz poželjenja katoliške duhovščine za posvetno močjo zlorablja prirojeni strah pred neznanimi močmi in svestjo v svoje namene. Klerikalizem je moralni minus človeštva: Večno

S tem pa je padla prava podlaga za agrarsko stranko v Sloveniji.

Cepljenje protiklerikalnih elementov, ki so ga nekateri pripisovali iz taktičnih ozirov, je preneslo trenuten uspeh, kasneje pa se je izkazalo kot klerikalizmu dobrodošlo oslabljenje glavnega nasprotnika. Klerikalizem ima v vsaki vasi izvežbanega vodjo, kmetje pa za podrobno politično delo in borbo niso v stanu biti kos temu vodji, brez inteligentnega vodstva. Nezaupanje zoper inteligenco celo na deželi, kakor ga širi agrarna demagogija, zlasti tudi proti učitelstvu, je kakor, da si ga je klerikallec naročil. Napredni kmet, ki izpodjeda ugled pametni inteligenci, žaga na veji, na kateri sedi sam. V kmečkih selih so dve ali celo tri fronte proti klerikalizmu nemogoče. Možna je le ena, kjer so skupaj vsi in sicer kmet, obrtnik, učitelj in kar je zunaj inteligence. Iz mest mora prihajati zaslonba in probuda, organizacija kulturna in gospodarska. Nismo dovolj močni, da bi smeli koga izzivati. Brez inteligence ne gre, kajti od fraze: «Kmet kmeta» ne bo nihče nasičen, ampak prišlo bo razočaranje t. j. klerikalizem.

JDS. ni nikdar izpustila iz oči kmečkih interesov. Seveda agrarnih fraz ni sprejela v svojo agitacijo. Pač pa stvarno delo za kmečki stan, delo za njegovo splošno in strokovno izobrazbo in za gospodarsko organizacijo. Odkar so se demokrati iz taktičnih razlogov nekoliko umaknili z dežele, ni nikjer videti pravega napredka napredne misli in organizacije na deželi. Kdo zdaj snuje izobraževalne organizacije? Kdo nove zadruge? Kdo predava in uči?

Tako naprej iti ne more, če nečemo, da klerikalizem po malem zopet ne poplavi dežele. Brez vsakoršnjih sovražnih namenov, edino s pozitivnim delom se hoče Demokratska stranka zopet udejstvovati na deželi.

laven. Nepošten je, če moč, ki mu jo daje njegov poklic, uporablja za svojo stranko. Nepošten bi bil sodnik, ki bi sodil po političnem prepričanju pravnih strank, nepošten učitelj, ki bi bil krivičen otroku političnega nasprotnika. Nepošten je duhovnik, ki v spovednici zlorablja duše za svojo politiko, ki pridiguje o strankarstvu, zločinec je duhovnik, ki preganja v cerkvi otroke političnega nasprotnika.

Skoro vsa duhovščina je danes pri nas v krogu teh zločincev. Sam cerkveni poglavar ji to veleva in ona — dasi je ta ukaz neveljaven — z veliko vnemo vrši svoj nemoralni posel zlorabe vere. Zato je sredi boja in si mora pripisovati posledice. Zadnji čas se govori in piše o nizkih plačah duhovščine. Škofje so bili v Beogradu in tožili, da jim zlasti mlajša duhovščina noče več tako delati kakor poprej...

V resnici so dohodki enega dela duhovščine nerazmerni. Ali povdarjamo: samo enega dela. Zato pa je jasno, da so dohodki drugega dela še vedno nerazmerno visoki. Oni mnogoštevilni duhovniki, ki imajo dohodke v naturalijah, žive izvrstno kakor nihče v deželi. Vrhu tega so podražili duhovniki svoje dajatve ne v razmerju 1:4, ampak 1:50.

Treba torej, da cerkev pred vsem v lastnem krogu izravna neenakosti. Vzemite onim, ki imajo preveč, pa dajte onim, ki imajo premalo. Brezvestnost bogatejše duhovščine je v neprijetnem nasprotju s Kristovim naukom. Dokler se te neenakosti ne uredi v lastnem delokrogu, ne more biti govora o državni pomoči za duhovščino preko sedanje mere. V Srbiji plača vsak človek poseben davek za duhovščino, katera nima svojih dohodkov. Za tak nov davek se naše ljudstvo pač ne bo moglo odločiti, dokler ne vidi, da se s cerkvenimi dohodki potreba ne pokriva enakomerno. Vreditev prejemkov duhovščine je za enkrat čisto interna in avtonomna stvar nje same.

Pa tudi brez tega ni videti, čemu bi se ogrevali za duhovske plače. Dokler ogromna večina duhovščine ničesar ne dela za povzdigo državne misli, dokler ona ne iztrebi energičnim pokretom iz svojih vrst vse, kar je zloraba cerkve v politične strankarske namene, pač ne more resno zahtevati, da se kdo zanjo zavzame. Neizrečna naivnost je v mišljenju, da bodo politične stranke, ki jih duhovnik s sredstvi svojega poklica pod zaščito svoje stanovske imunitete polaja noč in dan na priznici, v spovednici, v župnem uradu in izven njega, se kedaj ogrevale za to, da se uvedejo novi davki, da bo te agitacije še več.

Duhovščina se tudi sicer pritožuje, da njen ugled pada. To je res. A to je vse njena lastna krivda. Vsi smo enaki in vsi veljamo toliko, kolikor smo vredni in je vredno naše delo. Nič več in nič manj, pa bodi škof ali čevljar, kaplan ali kmet.

Duhovščina torej nosi odločitev sama pri sebi. Ze lani ji je demokratska stranka rekla odkrito, da ima v svoji roki vojno ali pa mir, naj si sama izbere. Izbrala si je z zasmehom boj. Pametnejši del še ni odprl ust, dasi obsoja škofa in politikujočo duhovščino. A ta del si ne upa na dan, dasi ve, da ga bo državna avtoriteta štela pred škofovskim nasiljem. Dokler nemo asistira, za nas ni nič drugega kakor del internacionalne črne armade. In to bomo pobijali, dokler se ne pojavi bela zastava.

Uredili bomo gmotne razmere duhovščine po načelu demokratizma in enakosti. Duhovnik bo zopet povrnjen narodu, ki mu bo dajal versko uteho in moralno izpodbudo. On pa bo z nami vred zidal na zgradbi države, ki mora razplesti korenine v vsakem srcu. Le vera in morala in kot eden prvih moralnih nauk, ljubezen do narodne države se bo čula iz duhovskih ust. Tedaj bo zopet mir, vsi se bomo z začudenjem ozirali nazaj v čase, ko je duhovnik zastrupljen iz Rima dvigal kopje proti srcu lastnega naroda.

Žene ne puščajte mož v farovže!

(Strašna slika iz naših župnišč pred sodiščem).

Preteklo soboto se je vršila pred ljubljanskim deželnim sodiščem obravnava, ki mora vsakega resnega in poštenega človeka navdati z gnusom in mu zapoditi zadnji ostanek krvi v lice.

Na zatoženi klopi sta sedela 45letni Andrej Magajna, župnik iz Rakitne pri Borovnici, roj. v Vremskem Britofu ter njegova žrtev Janez S., posestnik v Rakitni.

Andrej Magajna je prišel v Rakitno za župnika že leta 1909. Z Janezom S. sta kmalu postala prijatelja in njuno prijateljstvo je šlo tako daleč, da je Magajna leta 1910. poslal svojo dekle k Janezu S. z naročilom, da naj pride S. k njemu, da ga bo «knajpal». S. se je povabilu odzval.

V župnišču je Janez S. župnika Magajno najpreje zavijal v mokre rjuhe. Nato pa mu je začel ponujati žganje, dasi je bil S. član abstinenčnega krožka, ki ga je v Rakitni sam župnik osnoval. Počasi se je dal abstinent S. od duhovnega gospoda Magajne prepovoriti, da je použil par štamperljev žganja, nato ga je pa še z vinom napojil. Nato je župnik Magajna zapeljal s pijačo omamljenega oženjenega Janeza S. k početju, ki ga imenuje katoliški katekizem «mutasti ali sodomski greh». Od leta 1910. naprej je zahajal S. prav pogostokrat v župnišče k Magajni in tam tudi dalj časa ostajal. Župnik je skoro skozi celih 10 let — do leta 1919. — zlorabljal oženjenega S. ter z njim uganjal strašne svinjarije. Zapeljani Janez S. je nekoč zelo težko

obolet. Mislili so, da je že na smrtni postelji. Ko je prišel zdravnik, so mu svetovali, da naj se pobota z Bogom. Janez S. pa ni maral, da bi prišel k njemu peklenki zapeljivec župnik Magajna, ker je bil mnenja, da mu on ne more odvzeti greha. Kmalu se je razneslo po vasi, kaj sta imela med seboj S. in župnik Magajna. Zadeva je prišla tako tudi orožnikom na uho, ki so uvedli preiskavo. Župnik je sedaj čutil, da mu gori pod nogami. V sili še hudič muhe žre! Mislil si je. Naj meni v sili pomaga laž in nova hudobija. Proti svoji žrtvi Janezu S. je vložil tožbo zaradi razžaljenja časti, češ da ga S. obrekuje. Storil je to zato, da bi S. zamašil usta, sam sebe pa opral. Tožbo zaradi razžaljenja časti je tudi vložil proti Ivani Keršičevi iz Rakitne, ker je ta pisala vrhniškemu dekanu Keteju, da Magajna spolno zlorablja Janeza S. Keršičeva je izpovedala, da je žena S. pred njo dostokrat jokala, češ da imata njen mož in župnik tak greh nad seboj, da njen mož ne bo zveličan. Ko je S. smrtnonevarno obolet, ji je njegova žena zapupala, da imata mož in župnik «sodomaški greh» nad seboj.

Poizvedbe orožnikov so pa med tem o Magajni dognale zelo zanimive stvari. Ko je bil Magajna še v Borovnici v službovanju, je večkrat ponoči zahajal v družbo mladih fantov (matere pazite na otroke pred takimi gospodi!), s temi v gostilnah popival, z njimi prepeval in govoril o vsekojskih ljubezenskih odnosih. Ko si je Magajna nekoč v Dolenjskih Toplicah «krepčal živce» je pisal nekemu oženjenemu kmetu, da naj gre z njim v Trst, da bosta šla tam v javno hišo k ženskam. Državno pravdnništvo je nato vložilo proti obema — Magajni in Janezu S. — pri deželni sodnji v Ljubljani obtožbo radi hudodelstva nečistosti proti naturi. V soboto 8. f. m. je bila pred deželnim sodiščem sodba, pri kateri je bil župnik Magajna obsojen na 6 tednov, Janez S. pa na 3 tedne ječe radi hudodelstva nečistosti zoper naravo.

Pri obravnavi je prišlo na dan česa vsega je sposobna katoliška duhovščina. Ni bilo zadosti, da je Magajna s pijaco omamil Janeza S., ki je bil do tedaj abstinent in je prisegel na sveto vojsko. Župnik Magajna je Janezu S. pripovedoval, da to, kar od njega zahteva, ni smrtni greh. V lemenatu, da se je učil «skrivnostno razodetje», ki šele pove čisto resnico. Tudi na apostole in njih grehe se je Magajna skliceval. Tudi je dejal, da je tisti spovednik, ki je drugače povedal, velik tepec, ki ne ve, kaj je prav. Kmetu S. so se v začetku kar ježili lasje, ko mu je župnik razkladal «skrivnostno razodetje», končno je pa njegovemu vplivu vendarle podlegel in postal njegova desetletna žrtev. Župnika Magajno je zagovarjal odvetnik dr. Natlačen, njegovo žrtev S. pa odvetnik dr. Oblak.

Sodomija župnika Magajne je povzročila v njegovi župniji neizmerno pohujšanje, ki ga ima v veliki meri na vesti sam škof Jeglič. Vrhniški dekan Kete in ljubljanski knezoškof sta bila o svinjarjih župnika že zdavnaj obveščena. Ali kaj je napravil škof, ko je zvedel za sodomaško početje svojega župnika? Pustil ga je nadalje v fari in Magajna je še naprej mašo bral, podeljeval svete zakramente, pasel kot «dušni pastir» ponižne in omejene ovce, v šoli pa poučeval — mladino!

Kako je učinkoval zgled župnika na njegove farane, si ni težko misliti. V nedeljo so ga videli pri maši v ornatu sukati se pred oltarjem, delati čudo, katerega ne zmorejo vsi angeli in svetniki, spreminjati hostijo v telo Kristusa in vino v kri njegovo,

prekladati po svojih rokah «Boga samega», — potem pa je ta isti «povečeni» župnik s svojimi rokami počenjal reči, ki jih imenuje kazenski zakon hudodelstvo nečistosti proti naravi. Tak človek naj potem v spovednici odpušča grešnikom njih grehe, tak človek naj pase duše svojih faranov in jih vodi v nebeško kraljestvo! Od takega dušnega pastirja naj bodo njegovi farani poučeni o veri in čistosti, o njem naj mislijo, da ima sploh sam kako vero?

Ni bil ta slučaj edini! Stariši, katerih otroke vabijo maziljeni gospodje preveč v župnišče, žene mož, ki se veliko sučejo okoli «dušnih pastirjev» store dobro, ako gledajo s paznim očesom na «duševno» in «telesno hrano», ki je lahko postanejo deležni v župniških njih možje in njih otroci. Tat rad veliko kriči; duhovni, ki imajo največ masla na glavi, radi zelo glasno odrinajo po «bramazonih», «brezvercih», «krivopri-sežnikih» in «nečistnikih». Primite tatu, a najprej pogledajte, ali se ne skriva v farovžu! Žene ne puščajte mož v farovže! Matere čuvajte otroke, zlasti dečke, pred farovško gospodol!

ORGANIZACIJA MORILCEV NA NEMŠKEM.

Nemški napredni listi poročajo: Nemški zvezni kancler dr. Wirth je v svojem govoru proti Vsenemcem v nemškem parlamentu izjavil, da obstoja velika tajna organizacija, katere vezi so razširjene iz Bavarske do Gornje Šlezije. Ta tajna organizacija, ki dobiva od velekapitalistov ogromne vsote, nima drugega namena, kakor da skuša povzročiti z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago državni preobrat. Sedaj je dobila nova bavarska vlada mnogo zanesljivih dokazov o veliki zaroti reakcionar-nih krogov, ki hočejo obnoviti «slavo» cesarske Nemčije. Pred pol letom se je v Monakovem vršil sestane-k na katerem je bilo sklenjeno ustanoviti «tajno sodišče proti veleizdajalcem», t. j. proti politikom, ki so opasni reakcionarnim stremljenjem. Središče tajne morilske družbe je takoimenovani «Freikorps Oberland» ali tudi «Reichsfahne» imenovano. Prvotno je ta «Freikorps Oberland» bil ustanovljen v svrhu zaščite kmetov in poljedelcev proti komunizmu. Toda trajalo ni dolgo in kmalu so dobili odpuščeni častniki, podčastniki in dela mržni elementi vso oblast v svoje roke in si skušali zagotoviti udobno življenje, na ta način, da so se pri vsakem notranjem in zunanjem boju dali podkupiti od onega, ki jim je največ ponudil. Ko pa so udrli poljski dobrovoljci v Gorenjo Šlezijo, so zopet napočili za «Freikorps Oberland», ki je imel svoj sedež v Münchenu, veselja polni dnevi. Glavni organizator in tajni voditelj teh tolpe je bil stotnik Kessel, katerega pravo ime je Kiefer in katerega je sedaj aretirala policija v Monakovem. Ta Kiefer je organiziral tudi gornje šlezijski upor, ki je bil na zunaj naperjen proti Poljakom, imel pa je glavni cilj razbiti berlinsko «judovsko vlado», če bi se posrečilo pregnati Poljake iz Gorenje Šlezije. V Monakovem je več tajnih odborov, ki se bavijo s špijonažo in preganjanjem «nezanesljivih elementov». Ti odbori so imeli zveze s samim monakovskim policijskim ravnatelj-stvom. Zapletenih je cela vrsta ljudi, ki nimajo drugega dela nego spravljati s sveta demokrate, socialiste in «izdajalce v lastnih vrstah». Takih umorov je bilo izvršenih na stotine! Navadno se je to dogajalo tako, da sta dva moža dobila 2000 mark z nalogo, da se z žrtvijo podata na izprehod ter jo udavita in vržeta v vodo. Po zanesljivih podatkih duševni

vodja te organizacije ni bil nihče drugi nego Ludendorff! Ta organizacija je izvršila tudi umor na Erzbergerju. Morilci so danes sicer znani, pa dosedaj še ne aretirani! Reakcijonarni listi so javno pisali, da je sovražnik naroda Erzberger umorjen in narod osvobojen. Hvalili so morilce, češ: bila je prokleta dolžnost spraviti tega škodljivca s sveta.

Kakor je videti je položaj na Nemškem jako opasen. Notranje razmere so skrajno zapletene in umor je postal dnevno sredstvo političnega boja. Na Nemško naj bi šli pogledat tisti naši ljudje, ki menijo, da je povsodi lepše nego v Jugoslaviji.

Dopisi

Radovljica. «Dični» podžupan radovljiški. Na lepem izmišljenim noticam o pijanosti in o nožih radovljiških sokolov v «Slovincu» in «Domoljubu», sledeče v odgovor: Vsled preobite žalosti nad izgubljenim Koroškim plebiscitom je naš dični izžreban podžupan, strasten klerikalec, tako globoko pogledal v kozarec, da je bil prisiljen s svojo srčno krvjo močiti svojo «avtonomijo», in sledjič se popolnoma podati v naročaj materi zemlji. Samo onim «pijanim in tako slabo vzgojenim» sokolom se ima g. podžupan zahvaliti, da ga ni celo noč pretresal neprijetni jesenski hlad. Gospodje klerikalci! Mar niste imeli nobenega drugega človeka, ki bi se saj znal varovati javnega zasmehovanja in obžalovanja? — Pravo orlovsko kulturo in očetovsko ljubezen pa je pokazal njegov sin, zastavonoša nove blagoslovljene zastave, pravo krščansko zakonsko ljubezen njegova soproga, ki sta ga najprej pretepla in ga potem pustila igrati «sv. Aleša pod štengam», da si je mož pomiril svoje živčevje. — Gospoda! Nas čakate za lipo in izvršujete junaške čine nad otroci, na drugi strani pa se pobijate še sami med sabo. Pomelite pred svojim pragom in potem šele pridite k nam!

Zagorje. Takoimenovani katoliški shod smo srečno prestali. Bil je izzivanje napredne misli. Videli in slišali smo onega moža — razumeli ga itak nismo nič — ki je 12 škofov pridobil, da so Sokolstvo proglasili za brezversko. Sokoli niso sicer angeli in ne bodo, ampak vendar pošteni ljudje. Delati versko propagando ni njihova naloga. Njihova naloga je telovadba in gojenje zdrave morale. Da se nahajajo tu pa tam napake — kje jih pa ni? — še med duhovniki se dobe! — Zato še nihče nima pravice celi stan ali vso družbo obsojati kot nemoralno, kakor dela ljubljanski škof Jeglič. Temu nasproti mora Sokol prirejati svoje izlete po Sloveniji, braniti svoja častna načela, sklepati resolucije proti takemu izzivanju z določnim namenom, da se taki cerkveni atentatorji odstranijo, ker povzročajo nezadovoljnost in razdraženost med narodom.

Dol pri Hrastniku. Pišejo nam: Prečastiti knezoškofijski ordinarijat vtika svoj nos povsodi, kjer ga ni treba. Da bi ga pa obrnil malo proti Dolu, tega pa ne. Naš kaplan se za svoj poklic briga zelo malo. Vedno tči v «svoji» prodajalni, kjer prodaja ženskam kofe in uganja svoje nad vse neslane burke. Knezoškofijski ordinarijat opozarjamo, da bomo, če ne naredi temu konca, objavili take stvari, na katere ne bo ponosen in kalčni tudi kaplan Safošnik ne bo vesel. Gospod kaplan! Pustite trgovino, za katero niste sposobni, pustite čuke in ne smešite se poleg njih in ne brigajte se za politiko, pa bo mirna Bosna.

Politični pregled

Med demokrati in radikali se vršijo v Beogradu posvetovanja zaradi nadaljnje skupnega dela in gotovo je, da se bo dosegel sporazum v vseh vprašanjih, kakor se je že dosegel v glavnem vprašanju, v zadevi spremembe ustave,

ki bi jo tako radi dosegli naši klerikalci. V tem oziru sta obe najmočnejši stranki: demokrati in radikali mnenja, da mora ostati in se izvesti ustava, kakor je bila sprejeta v ustavotvorni skupščini. Temu sklepu se pripisuje velika važnost, ker iz njega se vidi, da so klerikalci in njihovi hrvatski zavezniki v svojem boju proti ustavi osumljeni in da je njihov boj obsojen na neuspeh.

Tudi so se radikali in demokrati sporazumeli glede

zakonodajnega programa

v narodni skupščini, ki se sestane približno v enem tednu. Ta program je zelo obsežen in vsebuje med drugim: zakon o poslovniku, državnem proračunu, volilni zakon, zakon o državnem svetu, o glavni kontroli, centralni upravi, upravni razdelitvi države na oblasti (dežel), okrožja, okraje in občine, vpeljan bo pa tudi progresivni davek na velike dobičke, kar je nad vse pravično, ker one, ki delajo velike dobičke in se bogatijo, naj se le pritisne z davki. Na programu so tudi poljedelski krediti in agrarna reforma.

Že nekaj dni se nahaja ministrski predsednik

Pašić v Parizu,

kamor je odpotoval zato, da kralja pouči o notranjih razmerah v državi in v našem zunanje-političnem položaju. Seveda je naš ministrski predsednik, ki uživa v Franciji in Angliji velik ugled, porabil svoje bavljenje v Parizu tudi za to, da je stopil v stik z merodajnimi francoskimi in angleškimi državniki in jim razložil naše stališče v vprašanju albanskih mej in razmer na Madžarskem. Po najnovejših poročilih Pašičev nastop ne ostane brez uspeha. Začetkom druge polovice tega meseca se vrne g. Pašić skupaj s kraljem, ki je že popolnoma okreval, v Beograd.

Razmejitev med našo in reško državo še vedno ni popolnoma končana, pač pa je že končana v najvažnejšem delu, ob morju in sicer tako, da pride

pristanišče Baroš v našo posest

in tako je menda končno rešeno to vprašanje, ki je tako dolgo razburjalo našo in italijansko javnost. Ampak izročiti nam še vedno nočejo Italijani tega pristanišča, češ, da še ni določena meja na severni strani Reke. Zato pa mi nočemo otvoriti železniškega prometa z Reko in tako je to mesto še vedno odrezano od svojega naravnega zaledja in bo tudi ostalo v tem neprijetnem položaju vse do tlej, dokler nam Italija ne izroči vsega ozemlja, ki je nam prisojeno.

Prav žalostne razmere vladajo v Avstriji, ki je na robu političnega in gospodarskega propada. Burgenland, ki ga je morala Madžarska odstopiti Avstriji, uboga Avstrija ne more prevzeti, ker nima armade, Madžari so pa organizirali v deželi oborožene tolpe, ki preženejo avstrijske orožnike, ako se prikažejo. Radi teh razmer je sklicala Italija

konferenco v Benetkah,

na katero so prišli razen zastopnikov italijanske vlade tudi zastopniki Avstrije in Madžarske, da se sporazumejo radi Burgenlanda. Ampak Madžari bodo tudi tukaj ostali trdni in ne bodo odnehali, ker njihova trma je naravnost brezprimerna. Sicer je pa ta prepir med Avstrijo in Madžarsko naravnost smešen, ker sta obe ti državi tako zmanjšani in oslabiljeni,

da nikdar več ne prideta do kake večje veljave. Obe državi sta bili zgrajeni na sili, na zatiranju drugih, največ slovanskih narodov in sedaj nosita posledice za vse svoje grehe v preteklosti. Kazen je sicer težka, ampak zaslužena.

Grški kralj Konstatin se res ni dolgo veselil svoje zmage, ko ga je grško ljudstvo pozvalo nazaj na prestol. Začel je takoj vojno s Turčijo, ki se je pa začela po prvih navideznih uspehih razvijati za Grčijo prav slabo. Ljudstvo je začelo metati vso krivdo za vojno nesrečo na kralja in danes se že širi

v celi Grčiji uporno gibanje,

ki je naperjeno proti kralju in njegovi vladi. Kraljico, ki je sestra bivšega nemškega cesarja Viljema, so baje vojni ranjenci javno izžvižgali. Zelo verjetno je, da prevzame vladno na Grškem prav kmalu zopet znani Venizelos, ki je menda najsposobnejši državnik v deželi, ki se pa s kraljem Konstantinom ne strinja in je zapustil deželo še predno se je kralj vrnil iz pregnanosti. Kralj Konstantin bo prejel ali slej zopet izgnan, Venizelos se bo pa — vrnil.

Gospodarstvo

Podpisujete državno posojilo! Še danes v petek in jutri v soboto je čas, da podpišete delež državnega sedemodstotnega posojila in zadostite tako svoji dolžnosti do države. Denar se bo porabil ves, kakor smo že večkrat povedali, le za prometna sredstva. Od zboljšanih prometnih razmer bomo imeli dobiček vsi. Naši vladi je veliko lažje na tem, da se dobi denar na posojilo od državljanih, da ji ni treba dati tiskati novih bankovcev, kar bi vrednost našega denarja zopet zmanjšalo. Podpisujmo državno posojilo, ker je to v našo vsestransko korist!

Vrednost našega denarja. Dne 11. t. m. se je dobilo 100 avstrijskih kron za 12 naših, 100 italijanskih lir za 970 do 975 naših kron, 100 madžarskih kron za okoli 37 naših kron.

Za gradnjo železniške proge Murska Sobota-Ljutomer-Ormož je dovoljen kredit, in sicer en milijon kron.

Cene na ljubljanskem trgu. Goveje meso: prve vrste 28 do 34 K kg druge vrste 20 do 26 K kg, telečje meso: prve vrste 26 K, druge vrste 24 K, svinjina: prve vrste 44 K, druge vrste 40 K. Slanine primanjkuje. Domača kranjska slanina 50 do 55 K, hrvaška mešana slanina 75 K. Jabolka prve vrste 12 K, druge 8 K; hruške prve vrste 16 K, druge 12 K, tretje 8 K. Moka št. 0 18.50 K, bela krušna moka 15 K, črna krušna moka 14 K, kaša 12 K, ješprenj 12 K, otrobi 6 K, koruzna moka 12 K, koruzen zдроб 13 K, ajdova moka prve vrste 18, druge 16 K. Luščen fižol novi 10 K liter, čebula 8 K kg, krompir 4 K, kislo zelje 12 K. Špicerijsko blago: kava Portoriko 106 K, Santos 64, Rio 56 K, bel kristalni sladkor 46 K, sladkor v kockah 52 K, riž prve vrste 26 K, druge 22 K, namizno olje 62 K liter, kis 7 K vinski, 4 K navadni, sladka paprika 104 K, petrolej 18 K liter, testenine prve vrste 28 K, druge 26 K.

Cene žita v Zagrebu. Dne 11. t. m. so bile na zagrebškem trgu za 100 kg sledeče cene: pšenica 1080 do 1090 K, koruza 830 do 860 K, oves 740 do 760 K, ječmen 890 do 920 K.

Izplačilo 20 odstotnega odbitka. Finančni minister dr. Kumanudi je predložil pri seji ekonomsko-financijskega komiteja sklep, da se naj v Sloveniji in Srbiji takoj prične izplačevanje 20%, ki so bili odbiti o priliki markiranja bankovcev. Izplačevanje

v Hrvatski se prične kasneje, ko dosepejo potrebni podatki.

Trimesečni keramični (lončarski) tečaj na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Lončarska obrt v Sloveniji je bila svoj čas lepo razvita ter je donajala lončarjem lepe zaslužke. Danes se nahaja ta nekdanja cvetoča obrt v stanju propadanja, zlasti radi tega, ker se mladina posveča raje drugim strokam, ki zaenkrat nudijo lepšo bodočnost. Da bi lončarska obrt, ki je v več krajih v Sloveniji še danes razširjena kot domača industrija, se povzdignila na višjo stopnjo, je Urad za pospeševanje obrti kraljevine SHS v Ljubljani nastavil posebnega keramičnega (lončarskega) učitelja, ki naj bi seznanil naše lončarje z vsemi napredki v keramični industriji. V ta namen se namerava ustanoviti na srednji tehnični šoli v Ljubljani stalen keramični oddelek, ki bo zagotovil naši lončarski obrti praktično in teoretično izvežban naraščaj. S 1. novembrom se otvori prvi 3 mesečni keramični tečaj. Natančnejše informacije daje Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani.

Beleške

Zborovanje demokratske stranke. Dne 30. oktobra se vrši v Beogradu kongres delegatov Demokratske stranke iz cele naše kraljevine. Kongres bo otvoril predsednik glavnega odbora g. Ljubo Davidović. Razpravljalo se bo o »programu in statutu stranke«. O notranjem položaju bo poročal minister Svetozar Pribičević, o finančnem položaju minister dr. Kosta Kumanudi in o socialni politiki minister dr. Vekoslav Kukovec.

Dr. Korošček v Celju je potekel brez vsakega zanimanja od strani Celjanov. Komaj da so ti vedli zanj. Govoril je dr. Korošček kot ponavadi. Vrtel je lajno tudi o lažljivih vesteh o ukinitvi medicinske in tehniške fakultete v Ljubljani, o nespособnosti sedanjih vlade in podobno. Razvijal je lahko bojno fantazijo, saj so ga poslušali večinoma nerazsodni ljudje, ki so mu slepo prikimavali, ko se je hudoval nad nečem, česar niso razumeli. »Žegnanem gospodu se mora vedno pritrđiti!« so si mislile narobe brihtne glave vernih in udanih ovčic. Razsodnim poslušalcem, ki so ga poslušali pa se je zdelo, da dr. Korošček peša. Tako prazno in prisiljeno je bilo njegovo govoričenje.

Duhovne vaje za — rekrute. »Novi Čas« objavlja poziv, da se vrše prihodnje dni duhovne vaje za rekrute, ki nastopijo svojo vojaško službo. Kako stališče zavzemajo naši duhovniki napram državi, je jasno in tolikokrat dokazano in kaj naj govore ti duhovniki vojakom novincem, je precej sumljivo; ako sodimo po pisavi »Slovenca«, »Straže« in »Novega Časa« potem bi lahko že naprej vedeli, kaj bodo ti duhovniki govorili našim vojakom.

ZABAVNI VEČER

«Dobrodelnega društva tiskarjev», ki bo v nedeljo dne 16. t. m. v »Unionu«, obeta mnogo zabave in užitka. Na sporedu so pevske točke opernih solistov in komični nastopi članov drame, koncertne točke vojaške godbe pod osebnim vodstvom g. kapelnika drja. Čerina in končno ples. Za neplesalce bo na razpolago bogat srečolov. — Začetek ob 7. uri. Vstopnina 5 din.

Novosti

10. oktober. Dne 10. oktobra smo obhajali obletnico izgubljenega koroškega plebiscita. Ni bilo sicer nikjer preveč hrupnih zborovanj in manifestacij za Koroško, toda to ni znamenje, da smo na Koroško pozabili. V nas vseh brez razlike strank je želja, da bi mogli čimprej pozdraviti Korošce v svoji državi. Mogoče bo trajalo še dolgo časa suženstvo koroških Slovencev, toda rešitev izpod avstrijskega jarma bo prišla. Ne moremo si predstavljati, da bi bila Koroška, zibeljka Slovenstva, za nas za vedno izgubljena. Mi ne priznamo in ne bomo nikoli priznali vsiljenega plebiscita. Kakor znano, je pri plebiscitu glasovalo 41 odstotkov za Jugoslavijo in 59 odstotkov za Avstrijo. Ne vemo, koliko so pripomogle sleparstva Nemcem do zmage, toda to vemo, da je 41 odstotkov naših ljudi na Koroškem oddalo za nas glasove. Vsaj zaradi teh ne smemo pozabiti na Koroško.

Orel — ubijalec. V nedeljo, dne 9. oktobra je bilo v Nemški vasi pri Ribnici žegnanje. Kakor običajno, je bilo tudi ta dan živo in veselo, zlasti mladina se je zabavala s petjem in plesom. Sicer neprisiljeno zabavo je motilo le par Orlov, na čelu jim odbornik ribniškega Orla, 17letni trgovski pomočnik Rotar, ki je razgrajal in ravsajal in motil zabavo. Vsled tega je Jože Češarek, posestnikov sin iz Rakitnice, svarsil razgrajace, naj mirujejo, posebno pa Rotarja. Ta pa je potegnil samokres in ustrelil Češarka v čelo, da se je takoj mrtev zgrudil na tla. Po činu je Rotar pobegnil v Ribnico, toda še isto noč so ga orožniki vzbudili iz spanja in odvedli v zapore ribniškega sodišča, kjer je priznal svoje dejanje. Takšni so sadovi orlovske vzgoje.

Vesti o ukinitvi medicinske in tehnične fakultete v Ljubljani so neresnične. Fakultete obstojajo na temelju zakona in se morejo ukiniti samo z novim zakonom, ki ga sklene narodna skupščina.

Utonil je v Splitu naš rojak kapetan Franjo Šprah, doma iz mariborske okolice. Naj mu bo zemlja lahka!

Požrtvovalnost srbskih kmetov in obrtnikov. Nad sto milijonov državnega posojila je podpisala Srbija navzlic temu, da je bila v vojni opustošena in da je vsled tega zelo ubožala. Zlasti se je odlikovala Šumadija, ožja domovina Karagjorgjevičev, kjer je podpisovalo vse od najbogatejših pa do najrevnejšega kmeta in malega obrtnika. Srbi — zlasti tudi priprosti sloji — se zavedajo, da je njihova dolžnost, kljub svojim slabim gmotnim razmeram sodelovati pri obnovitvi.

Razprava proti morilcem ministra Draškovića je pričela te dni v Zagrebu. O rezultatu bomo poročali.

Italijanski kulturonošci so se spravili nad cerkve. V cerkvi sv. Hieronima na Nanosu je par italijanskih falotov razdejalo in razbilo vse, kar je moglo doseči, nato pa onesnažilo cerkev. Zlasti z onesnaženjem so dokumentirali svojo kulturo, ki je čisto podobna arnavski kulturi.

Lunin mrk se bo videl pri nas v noči od 16. na 17. oktobra. Viden bo najbolj od pol 12. ure do približno 2. in tričetrt jutraj.

Zadeva odstranitve žičnih ovir. V pojasnilo k razglasu pokrajinske uprave, oddelek za notranje zadeve, glede odstranitve žičnih ovir na prejšnji jugoslovansko-italijanski meji, priobčenem v Uradnem listu št. 114, se daje na znanje, da sme posestnik bodeče žice, ki jo odstrani, tudi obdržati in da nadzira občina

odstranitev žice le v onih slučajih, kjer bi bila nevarnost za osebe ali imetje ali promet. V to pa je občina po občinskem zakonu itak zavezana.

Razno

Velika vročina v Angliji. Iz Londona poročajo, da je v Angliji sedaj v oktobru tako toplo, ko že ni bilo dolgo let. Toplomer je kazal te dni 28 stopinj Celzija.

Kakšen mora biti zakonski mož! V Franciji je bila razpisana nagrada za najpopolnejšega moža. Na vprašanje, kakšne lastnosti mora imeti idealen mož, je poslala neka ženska nastopni odgovor: Idealni mož ne sme nikdar popuščati napram svoji ženi, ako to ni v njegovo korist. Ne sme biti nikdar malenkosten. Ne sme biti podoben ne pedagogu in ne svečeniku. Mora biti vedno dobre volje, posebno tedaj, če nima za to nobenega vzroka. Svoje žene ne sme utruditi z dobrimi nasveti in ji mora vse preje ponuditi nego zahteva. Ako se žena pregreši, ji mora oprostiti, kadar ima pa žena prav, jo mora pohvaliti.

Odkritje staroslovanskega gradu. Berlinski listi poročajo, da so se vsled nizkega stanja reke Havel prikazali na obrežju pod cerkvijo sv. Duha ostanki starega slovanskega gradu »Poztupimi«, ki se omenja že leta 993. v neki listini Otona III. Vodstvo potsdamskega muzeja bo shranilo zgodovinske ostanke.

Metuzalem v Carigradu. V Carigradu živi 146 letni starec Zaro, gotovo najstarejši človek na svetu. Do svojega 110. leta, je služil Zaro kot delavec v carigrajskih pristaniščih. Nato pa si je zaželel mirnejšega življenja in je sprejel službo paznika v nekem skladišču za municijo. V tej službi se je zopet pomladil. Zrastli so mu na novo zobje in lasje, katere je zgubil v 90. letu svoje starosti. Kot čuden nenavaden pojav se mora omeniti še tudi, da ima 3 ledvice. Tretja mu je zrastle v 104. letu starosti. Sedaj se bo Zaro celo poročil, in sicer vzame neko 25 letno Turkinjo. — Če je le res!

Pokopali krsto brez mrliča. V Šleziji v neki vasi se je obesil delavec Klemm. Mrliča so prenesli nato v mrtvašnico, da ga pokopljejo zaradi njegove siromašnosti na občinske stroške. K pogrebu došli pokojnikovi tovariši so našli v mrtvašnici zaprto krsto, katero so položili v grob, misleč, da je v njej mrlič. Teden dni po pogrebu pa je začelo iz mrtvašnice strašno smrdeti. Ko so odprli vrata, so našli na tleh popolnoma razpadlo Klemmovo truplo. Dognalo se je, da so pokopali prazno krsto, v katero so pozabili položiti mrliča.

Šola za rablje v Rusiji. Kako daleč so prišli ruski boljševiki, kaže vest lista »Novaja Žisn«, ki izhaja v Helsingsforsu. List pravi, da je sovjetska vlada dala v boljševiških listih razglasiti, da snuje posebne tečaje za izvrševalce sodnih kazni. V te tečaje so pripuščene samo zanesljive osebe. To bi bile prve krvniške šole na svetu. S tem je boljševiška vlada pokazala, s čim se v veliki meri peča.

Fizika za višje razrede srednjih šol. Spisal Jožef Reisner, profesor v Ljubljani. Druga, izpremenjena izdaja. Založila Jugoslovanska tiskarna. Knjiga ima 482 strani s 422 slikami in 1 barvno spektralno karto ter stane 36 dinarjev (144 kron). Snov v knjigi je razporejena zelo pregledno in vestno. Knjiga bo gotovo v polni meri služila svojemu namenu.

Listnica uredništva. Radi neke nezgode se je izgubilo več dopisov, tako iz Poljanske doline, Osojnice itd. Gg. dopisnike prosimo, da nam zopet poročajo o isti zadevi.

SVETOVNA VOJNA

(Dalje.)

Tu besedo je povzdignil sam avstrijski general: britko sablo je zašvignil in tako-le je dejal:

«Vsi po boju hrepenimo, zdaj na nas bo gledal svet: zato zvesto se borimo: Hoch an seine Majestät!»

In po trgu je odmeval trikrat nemški «hoch, hoch, hoch» narod himne je prepeval in še druge pesmi sploh.

Britke sable potegnili oficirji so na mah; «Srbe bomo spokorili Srbijo zdrobili v prah».

Tu je godba zaigrala bom, bom, bombombom, množica pa je kričala: «Tu za vero gre in dom».

In tako pohod slovesni ta se je nadaljeval prišel je na trg Kongresni in pred dvorcem je obstal.

Tam pred dvorcem vsa gospoda se je zbrala na balkonu, in je čakala sprevoda, da napravi ji poklon.

Tu je bila slavna vlada, starih generalov par, sredi njih — kot je navada, — bil deželni je glavar.

Ko sprevod se je ustavil, vsak svoj prostor je zavzel, Šusteršič se je pripravil in takole je začel:

«Dragi fantje in vojaki in slovenski narod moj, prišli so zdaj časi taki, da bo treba iti v boj.»

Naša slavna monarhija vojne si želela ni, a da drugi nas razbija, kdo naj to pač dopusti.

Srb je proti nam ruvaril, stezal dolge je roke, tak je položaj ustvaril, da naj puške govore.

Mi se tega ne bojimo, ker Slovenec je junak, mi le eno si želimo, da na tleh bo srbski vrag.

Kjer udari naša sila tam pardona nič več ni: mi držimo se pravila zob za zob in kri za kri.

Polk slovenski nam priboril je že mnogo slavnih zmag, kar je kranjski Janez storil tega ne premore vsak.

Mi opora smo državi, svetli cesar kliče nas, vsak iz nas se rad postavi, kamor kliče ga ukaz.

Kot junaki se borite in vrnite se domov, a na pot od nas spremite naš nebeški blagoslov!»

Janezi so krepko stali sredi množice ljudi, eni fige so kazali, drugi stiskali pesti.

Tu nastopi doktor Pegan in tako-le govori: «Marsikdo je danes zbeگان, zbeگانi pa nismo mi.»

Mi pripravljeni smo bili na ta boj že mnogo let, Srbe bomo razdrobili, da se bo začudil svet.

Vendar ena je težava, ki jo dobro vsak pozna, to slovenska je zastava to je ta trobojnica,

ki nad glavami nam plava, kajti njene barve tri, marsikomu se skušnjava, da Slovencev se boji.

Če zastava se obrne, koj se v srbsko spremeni, in zato rumeno-črne rajše videli bi mi.

To so barve vseslovanske to sramota je za nas, mi smo korenine kranjske, kot smo bili prejšnji čas.

Naša slavna je dežela prej imela prapor svoj, kjer sedaj je barva bela, prej je bil rumen povoj.

Jaz že davno sem predlagal, naj se to izpremeni, žalibog, da nisem zmagal, vendar dobro vemo vsi,

če zastavo vseslovansko ima naš slovenski rod — pa srce je avstrijsko vedno bilo in povsod.

In zato vsi prisezimo: da le eno nam velja: «za cesarja se borimo, živio naša Avstrija».

«Živio, živio», krog odmeva, vmes se sliši krik in smeh, eden poje, drugi zeva, tretji misli na uspeh. —

Še slovesnost ni končana! Doktor Lampe govori: «To je dan, ki ga Ljubljana vsako leto proslavi.»

To je dan časti in slave, dan junaštva naših čet, pred odločnostjo države ostrmel je celi svet.

Kaj je mir? To je gniloba živio vojska! pravim jaz. Kakšna naša je zvestoba, mi najlepši smo dokaz.

Zdaj «Naprej zastava Slave» za nas nič več ne velja, le za zmago vse države vsak iz nas življenje da».

Mi zdaj nismo več Slovani, vsak je le Avstrijec zvest. Kranjci so junaki znani, dobro vdari naša pest.

Bog ohrani, Bog obvari, to je naša himna zdaj! Bog sovražnike udari zdaj in na vse vekomaj».

«Čujte», doktor se Natlačen sredi mase oglasi od navdušenja razkačen on tako-le govori:

«Jaz v imenu vsega ljudstva, in širokih naših mas, naj izrazim naša čustva in povzdignem naj svoj glas.»

Z vami vsi smo misli ene izdajalcev pri nas ni, kar presvitli cesar sklene, vsak Slovenec rad stori.

Vsi se bomo bojevali le za našo Avstrijo, če bo treba, domo dali kri življenje vsi za njo.

Tu prisegamo slovesno vojna je nam sveta stvar, zakličimo urnobesno: Živio mili naš vladar...»

Tu je godba zaigrala, marš «Princ Evgen» tralala, sliši glas se generala, krik odmeva do neba.

Vojska dalje odmaršira po ljubljanskih ulicah, množica manifestira — vse pokriva dim in prah.

Na večer se je v kazini, praznoval slovesni god: v čast in slavo domovini pil je nemški patriot.

Ženski kotiček

Kako je shranjevati mleko. Kar se tiče shranjevanja čilega svežega mleka, govoriti se more itak le večinoma o kratki dobi, od danes do jutri, a vendar je velikega pomena za to, da se mleko ne pokvari, kakovost shrambe. Mleko se ne sme shranjevati v kuhinji radi prevelike toplote, pa tudi v slabo prezračenih prostorih ne, ker je slab zrak poln razkrojvalnih snovi, katere vplivajo na mleko. Nikakor pa ne zadošča, ako se posoda zadela, češ, da ne bo mleko vsega «potegnilo nase», kajti v mleku so plini ogljikove kisline in pa taki, ki imajo v sebi dušik. V zadela ni posodi se zbirajo nad mlekom in ker ne morejo nikamor padajo v mleko nazaj, kar je trpežnosti mleka na kvar. Iz tega se razvidi, da je zračnost prvi pogoj, da se mleko dalj časa hrani. Kdor razpolaga s posebno mlekarnico, naj zlasti skrbi za dobro ventilacijo. Mlekarnica naj ne stoji blizu hlevov ali gnojišč. Stene naj bodo pobeljene, tla pa potlakana s cementom in kolikor mogoče gladka, kajti drugače se razlito mleko ne more dobro odstraniti, ostanki pa se razkrajajo in tvorijo nadalje razkrojvalne snovi za mleko. Mlekarnica mora biti snažna v vsakem oziru, ne samo radi tega, da se tako podaljša trpežnost mleka, ampak... no, ker je znažnost draga Bogu in ljudem!

Varčna gospodinja rabi edinole

GAZELA MILO

ki je najbeljše in najcenejše!

Delniška glavnicar: K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borana naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.